

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1996-1997

12 november 1996

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR STAATSHERVORMING EN ALGEMENE ZAKEN

Interpellatie van de heer Etienne Van Vaerenbergh tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de subsidiëring van een Franstalige kleuterschool in Voeren door de Franse Gemeenschap

Interpellatie van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de uitvoering van het Verloren-Maandagakkoord met betrekking tot Voeren

Met redenen omklede motie

Interpellatie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Anne Van Asbroeck, Vlaams minister van Brusselse Aangelegenheden en Gelijke Kansenbeleid, over de toepassing van de taalwetgeving in de Brusselse OCMW's

Interpellatie van de heer Etienne Van Vaerenbergh tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over het kiesrecht bij gemeenteraadsverkiezingen voor burgers van de Europese Unie in de lidstaat van verblijf

Commissie voor Staatshervorming en Algemene Zaken

Maandag 12 november 1996

VOORZITTER : De heer Johan Sauwens

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.20 uur.*

Interpellatie van de heer Etienne Van Vaerenbergh tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de subsidiëring van een Franstalige kleuterschool in Voeren door de Franse Gemeenschap

Interpellatie van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de uitvoering van het Verloren-Maandagakkoord met betrekking tot Voeren

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde interpellaties van de heer Van Vaerenbergh tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de subsidiëring van een Franstalige kleuterschool in Voeren door de Franse Gemeenschap en van de heer Van Hauthem tot minister-president Van den Brande, over de uitvoering van het Verloren-Maandagakkoord met betrekking tot Voeren.

De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, het is niet de eerste keer dat we over de egelstelling omtrent Voeren vragen stellen.

Deze interpellatie wordt gehouden naar aanleiding van de grootse festiviteiten die in Voeren doorgingen bij de opening van een nieuw Franstalig kleuterschooltje. Naar aanleiding van die inhuldiging

zijn er ook een reeks merkwaardige verklaringen afgelegd die mijns inziens haaks staan op de verklaringen terzake van minister-president Van den Brande en ook de federale eerste minister. Die verklaringen staan ook haaks op de basiswetgeving, en zelfs op de grondwettelijke voorzieningen van dit land.

Op een bepaald ogenblik heeft de Franstalige meerderheid van Voeren het Franstalig onderwijs bij een v.z.w. ondergebracht om zich aan het toezicht van de Vlaamse overheid te onttrekken. Enkele weken geleden werd met het nodige tromgeroffel de opening van de nieuwbouw van dit schooltje gevierd. De Voerense oud-burgemeester Nico Droeven verklaarde dat het schooltje een antenne – een steunpunt – vormt voor de Franstaligen in Voeren. Hij verwees hierbij naar het Voerenakkoord van januari 1995. Mijns inziens is dat in tegenspraak met alles wat daarover in het verleden werd verklaard. Blijkbaar behoort het tot een beproefde techniek om vroeger aangegane overeenkomsten en uitspraken van diegenen die dat Voerenakkoord hebben opgesteld, in vraag te stellen.

Daarom wens ik enkele vragen te stellen. Is de minister-president van oordeel dat de Franse Gemeenschap het territorialiteitsbeginsel schendt door de Franstalige kleuterschool in Voeren te subsidiëren ? Zo ja, welke juridische stappen kan en zal de Vlaamse regering ondernemen om deze situatie recht te zetten ? Is de interpretatie van bepaalde Voerense kringen en van de Franse Gemeenschap, waarbij gesteld wordt dat het in het Voerenakkoord van 1995 besloten ligt dat het om een antenne van de Franse Gemeenschap gaat, wel juist ? Bevat het zogenaamde Voerenakkoord van januari 1995 de oprichting van een Franstalige kleuterschool in Voeren met de financiële hulp van de Franse Gemeenschap ?

Van Vaerenbergh

Zal men de minister-president van de Franse Gemeenschap terechtwijzen voor haar foutieve verklaringen bij de opening van de Franstalige kleuterschool in Voeren ? Ik veronderstel dat de minister met mij akkoord zal gaan dat men een uitputtingslag voert ten aanzien van de publieke opinie in Vlaanderen.

Op het terrein worden daarenboven bepaalde initiatieven ontwikkeld die normalerwijze – vanuit juridisch oogpunt – niet zouden genomen mogen worden. Eigenlijk zou de Vlaamse Gemeenschap daartegen moeten optreden, maar dat is blijkbaar een probleem. In de theorie slagen we erin om de principes veilig te stellen, maar in de praktijk slagen we daar niet in.

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik betreur het feit dat minister-president Van den Brande hier niet aanwezig is. Deze problematiek moet worden gezien in het licht van wat de minister-president hierover in het verleden, zowel in het Vlaams Parlement als erbuiten, heeft verklaard.

De toestand is bekend. Sinds 1992 is er eigenlijk geen officieel Franstalig onderwijs meer. Dat onderwijs is nu in privé-handen, door middel van een v.z.w. Die v.z.w. wordt bekostigd, gesponsord, gesubsidieerd door de Franse Gemeenschap. Een bijkomend aspect is het gegeven dat daardoor een aantal onderwijzeressen hun job hebben verloren. Dientengevolge heeft de Vlaamse regering 33 miljoen frank teruggevorderd van de gemeente Voeren. Dat bedrag diende voor het betalen van de leerkrachten van het Franstalig onderwijs. Als ik goed ben ingelicht, is het nog steeds niet terugbezorgd.

In februari van dit jaar heeft gewestminister Van Cauwenbergh de eerste steen gelegd voor de oprichting van de nieuwe school annex feestzaal voor 300 personen. De kostprijs van dat project bedraagt ongeveer 28 miljoen frank. Minister-president Van den Brande, die daarover in het Vlaams Parlement werd geïnterpelleerd, zei toen dat het om een nutteloze provocatie ging. Daar bleef het bij. Hij wist enkel nog te vertellen dat hij zou nagaan of langs juridische weg kon worden opgetreden.

Ondertussen kwam het Verloren-Maandagakkoord tot stand. Blijkbaar moet de opening van de school annex feestzaal in dat kader worden gezien. Dat kan alleszins toch worden afgeleid uit de verklaringen van de oud-burgemeester van Voeren, en van degenen die dat akkoord hebben gesloten : de minister-president van de Franse Gemeenschap en Gewestminister Grafé. Volgens hen gaat het om een zogenaamde antenne, waarin is voorzien in de omzendbrief van 9 januari 1995.

Die omzendbrief bepaalt inderdaad dat antennes kunnen worden opgericht. Maar zoals dat altijd in dit land – en zeker met betrekking tot Voeren – het geval is, tracht men een klein probleem weg te werken met heel ingewikkelde regelingen. Nadien kan iedereen zijn eigen interpretatie geven. Dat is ook nu gebeurd. Het bleek al in de Vlaamse Raad van 12 januari 1995, toen minister-president Van den Brande over deze zaak werd geïnterpelleerd. Overigens interpeleerden niet alleen wij hem toen. Hij kreeg in zekere zin de zwarte piet toegeschoven. Hij moest toen namens de voltallige Vlaamse regering – ik moet u zeker niet de samenstelling van die coalitie in herinnering brengen – komen uitleggen dat er eigenlijk niets aan de hand was en dat het akkoord eigenlijk een lege doos was. Als het om een lege doos ging, dan kan men zich toch wel afvragen waartoe het akkoord eigenlijk diende.

De minister-president zei dat alleen de federale regering antennes voor het gehele land mocht oprichten. Hij zei ook dat antennes voor het grondgebied van de gemeenschappen en gewesten enkel door die gemeenschappen of gewesten mogen worden opgericht. Vandaag blijkt, zoals te verwachten was, dat het Verloren-Maandagakkoord helemaal geen lege doos is. Dat akkoord is de aanleiding om opnieuw te provoceren. En zoals dat naar goede gewoonte gebeurt, gaat men na hoe ver men mag gaan in het te ver gaan. In het verleden is er niet kordaat opgetreden. Daarmee wordt rekening gehouden, en men gaat daarop nog een stap verder, en dan nog een stap, en dan nog één, enzovoort.

In elk geval is het duidelijk dat het territorialiteitsprincipe effectief is geschonden. Het Franstalig onderwijs dat vandaag in Voeren wordt verstrekt, moeten we beschouwen als onderwijs van de Franse Gemeenschap – weliswaar via een v.z.w.. Mijn vragen luiden bijgevolg als volgt. Is de minister van oordeel dat het territorialiteitsprincipe geschonden is ? Vindt hij dat de antenne – die als dusdanig wordt beschouwd – onwettig is ? Welke stappen zal men ondernemen ? En dan heb ik het niet enkel over juridische stappen. In het verleden hebben wij

Van Hauthem

reeds geargumenteed dat juridische stappen niet volstaan. Het Arbitragehof heeft een uitspraak gedaan over het subsidiëren van Franstalige verenigingen en over de inmenging in Vlaamse aangelegenheden. Er kunnen alleen juridische stappen worden genomen, als er een duidelijke begrotingspost is. Vermits het handige jongens zijn, weten we wat er de volgende keer zal gebeuren. Ook met betrekking tot de onderwijsproblematiek, zal men de begrotingspost verdoezelen. Die post zal niet nominatim kunnen worden aangeduid en het feest zal gewoon doorgaan.

Juridische stappen zijn onvoldoende, er is nood aan politieke maatregelen. De maatregelen van de Franse Gemeenschap, zowel in Vlaams-Brabant als in Voeren, zijn bovendien niet juridisch correct. Het zijn louter politieke maatregelen en alleen politieke maatregelen kunnen de zaak dan ook deblokkeren. Zal de Vlaamse regering deze zaak aanhangig maken bij het overlegcomité ? Wat zal er gebeuren, als dat niets oplevert ?

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mijnheer de minister, mijn betoog betreft sectoren die u waarschijnlijk minder opvolgt. Ik leg daarbij de link met het akkoord van 1995. Het onderwijs in Voeren vormt één van de belangrijkste hefbomen van deze problematiek. Zowel de Vlamingen als de Franstaligen proberen via het onderwijs meer vat te krijgen op deze streek. Wallonië daagt Vlaanderen bijna voortdurend uit. De toestand is op dit ogenblik rustiger dan in het verleden. Gelukkig maar, want de inwoners van Voeren zijn niet gediend met teveel aandacht. Vanuit Wallonië steunt men niet alleen het cultureel centrum en de sporthal, maar ook de school wordt onrechtstreeks als privé-onderwijs ondersteund.

Kent de minister het bedrag dat op deze manier voor de werking van het personeel en de huur van gebouwen wordt gebruikt ? Waarschijnlijk is het moeilijk om over een officieel cijfer te beschikken, maar misschien kunt u dat bedrag afleiden uit een vergelijking met een Vlaamse school. Worden in de school en de schoolgebouwen ook andere zaken georganiseerd dan lessen ? De reclame over het nieuwe gebouwtje gaat onder meer over de kleuterschool en de restauratie. Zal het daarbij blijven ?

Sinds jaren wordt Voeren door Vlaanderen ondersteund. Het is positief dat vooral het privé-initiatief van plaatselijke mensen werd en wordt ondersteund. Ik denk hierbij aan VVV De Voerstreek, die de motor van het toerisme vormt en die het Vlaams bewustzijn steeds positief heeft gestimuleerd. De vereniging is nog altijd zwak bemand en werkt met veel vrijwilligers. Kan het personeelsbestand worden uitgebreid ? Het gaat immers om een belangrijk privé-initiatief. Een ander door Vlaanderen ondersteund privé-initiatief is de Thuis-zorgzaam, die klusjes uitvoert en inspringt bij het vervoer van dringende geneeskundige hulpverlening en de MUG-voorzieningen. Dit zorgde voor heel wat federale problemen.

Vlaanderen is bovendien sinds jaren met zijn diensten in Voeren aanwezig, en dus niet alleen sinds 1995. Ik denk bijvoorbeeld aan Kind en Gezin. Minister Martens heeft onlangs bevestigd dat Kind en Gezin aanwezig blijft, ondanks het feit dat men objectief de normen niet bereikt. Ik denk ook aan de VDAB die daar al jaren figuurlijk een antenepost waarneemt.

In Voeren speelt men ook actief in op het beleid van Vlaanderen, zoals voorbeeld bij het jeugdwerkbeleidsplan. De gemeente kon dit plan zelf indienen om een subsidiëring van 100 procent te bekomen. Net als alle andere faciliteitengemeenten, heeft de gemeente Voeren dit niet zelf aangevraagd. De Vlamingen in Voeren hebben namens de jongeren een aanvraag ingediend. Op die manier bekwam men een subsidiëring van 80 procent.

Ik wil onderstrepen dat er in Voeren al jarenlang een normaal beleid wordt gevoerd, dus niet pas sinds enkele jaren. Dat is belangrijk voor de mensen in Voeren.

Vorig jaar werd in de Voerstreek de v.z.w. Voeren 2000 opgericht. De v.z.w. Voeren 2000 zendt ons regelmatig het tijdschrift Voeren Actueel toe. De v.z.w. Voeren 2000 speelt een belangrijke rol omdat ze namens Voeren in het streekplatform Haspengouw zit, één van de drie streekplatformen in Limburg. Dit platform is weliswaar nog niet erkend, maar de erkenning loopt. Zoals u weet, moeten deze streekplatformen door de gemeenten worden ondersteund. In Voeren gaat de v.z.w. Voeren 2000 dit platform ondersteunen. Het is belangrijk dat men dit weet.

Dit betekent uiteraard niet dat er in Voeren geen problemen meer zijn. Buiten de vraag over de school vraag ik de hele regering heel concreet om

Van Cleuvenbergen

het privé-initiatief dat al jarenlang in Voeren bestaat verder te ondersteunen. Ten tweede moet de toestand beter worden uitgeklaard inzake de samenwerking met de provincies en met het federale niveau. Ik denk hierbij aan het akkoord met de brandweer van Bilzen en Tongeren. Ze hebben er allebei mee te maken.

Soms is het heel onduidelijk wat de federale regering met Voeren wil. Sommige signalen, die erop moeten wijzen dat ze Voeren au sérieux neemt, zendt ze te laat uit. Dit is mijns inziens één van de redenen waarom men in Voeren nog zo vlug verontrust geraakt.

Tenslotte pleit ik ervoor dat er vooral rust blijft in Voeren. Er is een goed Vlaams beleid. Tegen het jaar 2000 zal dit beleid voor zich spreken.

Dan heb ik nog een laatste vraag, waarop u allicht niet kunt antwoorden, mijnheer de minister, maar het is toch wel kenschetsend dat de naam van het nieuwe schooltje en de nieuwe zaal Furonisch is. Ik denk dat een aantal jaren geleden de Waalse Voerenaars een zaal nooit een dergelijke, neutrale naam zouden hebben gegeven. Ze noemen hem niet Voeren, maar ook niet meer Fouron, maar wel Furonisch. Ik denk dat ze teruggaan naar de basis, omdat ze weten dat in de toekomst wellicht alles veel eendrachtiger zal worden. Wat denkt u hiervan?

De voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Luc Van den Bossche : Mijnheer de voorzitter, collega's, voorafgaandelijk wil ik twee dingen zeggen.

Ten eerste wil ik het over het arrest van het Arbitragehof van 3 oktober 1996 hebben. Wij moeten alle consequenties hiervan nog bekijken en zien welke mogelijkheden wij hierdoor nu hebben. Tot op heden is niemand in staat, ook ik niet, om namens de regering met zekerheid te zeggen wat dat betekent. Ik heb dit arrest al vaak herlezen. Ik laat het nu aan de juristen over om de consequenties ervan te onderzoeken. Mijns inziens is dit in de toekomst wellicht een belangrijk element in de discussie.

Ten tweede wil ik nog reageren op wat mevrouw van Cleuvenbergen gezegd heeft. Natuurlijk kan ik niet namens de federale regering antwoorden,

anders was ik een usurpator, en dat wil ik zeker niet zijn. Ik wil niet meer dan me toekomt.

Ze heeft natuurlijk gelijk wanneer ze zegt dat een aantal dingen ten gronde moeten worden bekeken. Het gaat hier om meer dan een Franstalige school. De Vlaamse regering moet de politiek bekijken die ten opzichte van Voeren gevoerd wordt. Wat de Franstalige school betreft is het in die moeilijke situatie verheugend om vast te stellen dat er geen gemeentelijk onderwijs meer bestaat in Voeren. Dit is afgeschaft omdat men – laat ons eerlijk zijn – aan de inspectie van de Vlaamse Gemeenschap wou ontsnappen.

In functie van de onderwijsvrijheid organiseert de v.z.w. Fouronaise privé-onderwijs. Dit stemt overeen met artikel 17 van de grondwet van 1830, waarin staat dat het onderwijs vrij is. Dit privé-onderwijs geeft de indruk met eigen middelen te werken. Op 22 september echter zei de burgemeester tijdens de opening van een bijgebouw in 's Gravenvoeren, in aanwezigheid van mevrouw Onkelinx, dat de school misschien werd gefinancierd door de Franse Gemeenschap. Dit konden we lezen in de pers. De gemeente heeft inderdaad onlangs beslist om voor 1,1 miljoen frank meubels te kopen voor het hoofdgebouw dat wordt gehuurd door de v.z.w. Fouronaise.

Ik ben niet gelukkig met een aantal elementen die aantonen dat de Franse Gemeenschap elk jaar miljoenen franken in Voeren pompt. Ik geef u een overzicht : het onderhoud van de gebouwen en de werkingskosten van het Centre Culturel, de werkingskosten en de personeelskosten van de sporthal, de bibliotheek van het Centre Culturel, en waarschijnlijk zelfs de werkingskosten en personeelskosten van de school. Dat laatste weet ik echter niet zeker. Er zijn bovendien voor twintig miljoen frank nieuwbouwzalen in het schooltje van 's Gravenvoeren. Zo komt de Franse Gemeenschap in Voeren misschien wel aan een uitgave van vijftig miljoen frank. Het bewijs hiervan leveren is niet makkelijk. De moeilijkheid is dat men deze uitgaven niet terugvindt in een begroting. Wellicht zijn deze bedragen verweven met de normale budgetten.

– *De heer Freddy De Vilder treedt als voorzitter op.*

Tijdens deze procedure konden we wel degelijk vaststellen dat er fouten werden gemaakt. Het Verloren-Maandagakkoord wordt veel geciteerd, maar wordt vaak fout geciteerd. Het is me niet bekend dat er een akkoord bestaat over Voeren tussen de

Van den Bossche

federale regering en de regering van de Franse Gemeenschap. Er is zeker geen akkoord tussen de federale en de Vlaamse regering om stilzwijgend wat dan ook toe te laten. Ik ben daarover zeer formeel. Naar mijn mening is het wel zeker dat naar aanleiding van de Voerenbesprekingen een akkoord werd gesloten tussen de groep Happart, de Franse Gemeenschap en het Waalse Gewest, een akkoord om de agressieve Franse politiek te blijven voeren.

De Vlaamse regering heeft wel een andere inspanning geleverd, mevrouw Van Cleuvenbergen heeft erop gewezen en ik wil dat in extenso doen. Ik verwijs naar de openbare werken aan de Batticeweg, een gewestweg van 52 miljoen frank. Het gaat hier om een fietspad en de heraanleg van een gevaarlijke weg en een gevaarlijk kruispunt. Ik verwijs ook naar de werken aan de gewestweg Viséweg. De uitvoering van deze werken werd voorzien in het programma '97 van minister Baldewijns. Dan is er nog Altenbroek, een domein van meer dan honderd hectare dat door v.z.w. Natuureservaten werd gekocht. Deze v.z.w. heeft recht op een tussenkomst van de Vlaamse overheid van 60 procent. Men drong er vroeger vanuit Vlaamse hoek op aan dat de Vlaamse Gemeenschap dit domein zelf zou kopen. De koop door de v.z.w. Natuureservaten is een goed alternatief.

In verband met het onderwijs, hebben we bij het actieplan Voeren destijds afgesproken dat de provinciale lagere school goed zou worden opgevolgd. Ik heb hen 24 uur toegekend uit het zorgbedelingspakket. Twaalf uur kleuters is het maximum, evenals twaalf uur lagere school. Het is niet de administratie die die 24 uur heeft toegewezen. Deze beslissing vloeit alleen voort uit mijn persoonlijke beslissing. In het kader van een actieprogramma moet men logisch zijn. Dit staat haaks op de filosofie van de zorgenwaaier. In normale omstandigheden moest ik dat niet doen, maar ik deed het om politieke redenen.

Bovendien vorder ik van de gemeente Voeren elk jaar tussen de 4,5 en de vijf miljoen frank terug, dit omwille van het feit dat de gemeente haar personeelsleden uit de Franstalige school ten onrechte heeft ontslagen. Het gaat hier over wachtgelden, omdat ze werkloos werden. Telkens opnieuw is er een proces tussen de Vlaamse Gemeenschap en de gemeente Voeren, maar daar ben ik niet voor verantwoordelijk.

Wat de cultuur betreft hebben we het personeelskader aangepast en indien nodig uitgebreid, dit in een periode waar men op dit gebied zeer zuinig was. We maakten gebruik van een statuut uit het Bijzonder Tijdelijk Kader en wierven nieuwe technische beambten aan. De afwerking van de zaal Voerpoort is na twintig jaar bijna klaar. De officiële opening vindt plaats op 10 mei 1997, en minister Martens zal aanwezig zijn. Jullie zijn de eersten die dit vernemen. Dezelfde dag zal de minister de nieuwe bibliotheek openen in 's Gravenvoeren. Deze bibliotheek werd gebouwd door de Vlaamse Gemeenschap op grond van de provinciale school en heeft ons acht miljoen frank gekost. De provincie staat achteraf in voor de werking van de bibliotheek. Dit is een goed voorbeeld van samenwerking tussen verschillende overheden om hetzelfde doel te bereiken.

En ook dat was een van de wensen die het Vlaams Parlement jaren geleden uitte. Omdat de gemeente Voeren niet wil ingaan op de voorstellen inzake het jeugdwerkbeleidsplan heeft minister Martens – ik maak vandaag uitvoerig reclame voor hem – 80 procent van de subsidies rechtstreeks toegestaan aan de Vlaamse jeugdverenigingen. In 1996 betekent dat voor Voeren 228.400 frank.

De zuigelingenraadpleging van Kind en Gezin werd in Voeren als een hervormde dienst bewaard. Men is niet langer verplicht naar Riemst te gaan. De zitdag vindt in 's Gravenvoeren plaats. De dienst thuiszorg kan elk jaar rekenen op de subsidiëring van zijn personeels- en werkingskosten. De dienst organiseert klusjes, vervoer en andere persoonlijke hulp aan mensen die zich niet altijd zelf kunnen behelpen. Die dienst bestond al voor het akkoord en is van een andere orde dan het dienstencentrum, maar er is hoe dan ook een afzonderlijk gedeelte blijven bestaan. Dat was een bewuste beslissing van de Vlaamse regering.

Voeren 2000 kan in het kader van het actieplan Voeren rekenen op een consequente subsidiëring van de Vlaamse overheid ten belope van vijf miljoen frank per jaar. Weliswaar moeten daarvoor facturen worden ingediend, maar de verantwoordelijken zouden zelf niet willen dat ze zomaar worden uitbetaald. De Vlaamse overheid behoudt dus de totale controle op de middelen van die vereniging. De werking kan volledig worden gefinancierd, de personeelskosten zijn betaald en alle activiteiten kunnen worden ontplooid. Er werken één manager en één halftijdse bediende. Ook de personeelskosten zijn in de vijf miljoen frank begrepen. Ik geef toe dat in 1995 slechts drie miljoen frank werd opgenomen. Dat ligt slechts voor een deel

Van den Bossche

aan ons. De Vlaamse overheid heeft de middelen weliswaar laattijdig overgemaakt maar zelfs dan kon meer geld worden opgenomen. Op dat vlak zijn we op zijn minst op de goede weg.

De activiteiten van de v.z.w. Voeren 2000 zijn veelvuldig. Er is onder andere de uitgave van een maandelijkse nieuwsbrief met de vertaling in mentaal van overheidsbesluiten en ander overheidsnieuws dat eventueel interessant kan zijn voor de inwoners. Verder is er een ombudsdienst die elke dag, ook op zaterdag, open is. Daar komt veel volk over de vloer, wat de noodzaak van die dienst bewijst. Men helpt mensen bij het invullen van formulieren, bij hun contact met de overheid, men ontvangt en verstuurt eventuele opmerkingen en zo meer. Ten derde werkt deze dienst mee aan de maandelijkse uitgave van het blad Voeren Actueel dat elk Vlaams parlements lid gratis ontvangt.

– *De heer Herman Suykerbuyk, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

Ten vierde, de dienst staat in voor studies, bijvoorbeeld over de verkeersleefbaarheid en de woonbehoefte. Dit zal financieel een zware dobber worden. Ten vijfde vertegenwoordigt deze dienst Voeren in het streekplatform Haspengouw en betaalt hij de bijdrage daarvoor. Ten zesde werkt hij samen met andere verenigingen op sociaal-economisch vlak. Zeven, men ontwikkelt ook eigen initiatieven zoals de aanbrenge van nieuwe straatnaamborden zonder taalvertredingen en de gemeentelijke infogids. Acht, in afspraak met de Vlaamse regering draagt de v.z.w. alle kosten van de installatie, werking en begeleiding van de gebruikers van het WIS-systeem van de VDAB. De WIS-computer werd in daartoe voorziene lokalen geplaatst. De v.z.w. stelt zich open voor iedereen maar het gaat om een Vlaams initiatief. Daarover bestaat geen discussie. Neutraliteit betekent dat iedereen welkom is in zijn eigen taal. Ook Franstaligen maken gebruik van de diensten maar vullen vaak spontaan hun formulieren in het Nederlands in.

Deze werking heeft ook in de realiteit effect. Het beste bewijs is de uitspraak van burgemeester Smeets op het onlangs gehouden Fête du Peuple : Voeren 2000, une vraie machine de guerre. Dat is toch een straffe uitspraak van een brave burgemeester. Hij vindt Voeren 2000 een bedreiging voor de onaantastbaar gewaande Retour à Liège. We mogen niet denken dat we slecht te werk gaan. We moeten beseffen dat de anderen onze veelheid aan initiatieven zien als een soort duizendpootstra-

tegie die succes heeft. Ik verwijs naar toerisme, een belangrijke economische factor in Voeren. De VVV-Voerstreek is de motor daarvan. Het centrum ontvangt jaarlijks tussen de 100.000 en 150.000 mensen en aanvragen. Om aan die behoeften te voldoen zoekt de Vlaamse minister van Tewerkstelling op dit moment een uitweg, men denkt aan een GECO-personeelslid. Ik kan nog niet zeggen dat de zaak opgelost is maar dat zal binnenkort wel het geval zijn.

Punt negen betreft het milieu. De planning van de eerste fase van de waterbeheersingswerken is opgemaakt. De eerste waterzuiveringswerken zijn gepland voor 1999 in Moelingen. De gemeente Voeren is intussen grondig doorgelicht. Het Vlaams Gewest heeft zijn verantwoordelijkheid maximaal opgenomen en verklaarde zich bereid om op middellange termijn zijn bovengemeentelijke infrastructuur uit te bouwen. Het probleem blijft dat Voeren eerst zijn rioleringsnet moet uitbouwen. Nu beschikt maar 25 percent van de oppervlakte van de gemeente over een rioleringsnet. Sluikstorten wordt intensiever gecontroleerd door de inspectiediensten. Daarbij valt op dat een gemeente zelf aan sluikstorten doet, maar zo zijn er nog meer. De strenge aanpak van minister Kelchtermans is daar meer dan voelbaar.

Ruimtelijke ordening is het tiende punt. De gedeeltelijke gewestplanwijziging werd door de Vlaamse regering goedgekeurd. De gemeente Voeren kan natuurlijk nog in beroep gaan bij de Raad van State maar dan zullen we ons verdedigen. In die wijziging werden zones aangeduid voor recreatie, huisvesting en KMO-activiteiten.

Elf, er is permanent overleg met de Vlaamse Voerenaars. De minister-president is daar geregeld mee bezig. Hij kwam in juli nog samen met mandatarissen en bestuursleden van Voerbelangen en er werd vooral gesproken over de actualisering van het actieplan. Er zijn nieuwe accenten gelegd waar nodig, in samenspraak met de Vlaamse Voerenaars. Er werd vastgesteld dat we op sommige vlakken al belangrijke stappen voorwaarts namen. Daar mogen we fier op zijn. Op andere punten is een stille permanente werking efficiënter dan veel publiciteit. Ook daarover werden afspraken gemaakt : waarmee komen we naar buiten en waarmee niet ? Dat is voor mij zeer belangrijk : permanent overleg met de mensen ter plaatse die de zaak veel beter kunnen inschatten dan wij in Brussel. De Vlaamse regering voert terzake een consequente politiek in moeilijke omstandigheden. Daardoor kunnen we op termijn onbetwistbaar

Van den Bossche

resultaten bereiken. De v.z.w. Voeren 2000 speelt daar een belangrijke rol in.

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Uw opsomming is indrukwekkend, mijnheer de minister. De berichten die we ontvingen wezen trouwens in die richting. Een aantal ingewijden zijn daarvan op de hoogte, maar daar blijft het bij. Door mijn interpellatie worden nu meer mensen geïnformeerd. We wilden een signaal geven naar aanleiding van de gebeurtenissen bij de opening van het schooltje in Voeren. De speldenprikken blijven voortduren. We worden het vechten beu. We kunnen wel met onze vlaggen zwaaien maar in bepaalde gevallen staan we met onze rug tegen de muur omdat we niets kunnen doen.

Waarom niet ? Omdat we geen bewijzen hebben. Men is blijkbaar van slechte wil. Ik ben eerder bang voor het uiteenspatten van dit land ten gevolge van de niet-uitvoering van de akkoorden in de geest waarin ze zijn opgesteld, dan voor hardhandige confrontaties tussen de gemeenschappen. Het sluipende gif zoals dat aanwezig is in deze hele zaak zal het vertrouwen volledig ondermijnen.

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem : Mijnheer de voorzitter, dit antwoord was voorspelbaar en is eveneens een perfecte illustratie van het Franse spreekwoord : noyer le poisson. Mevrouw Van Cleuvenbergen geeft de voorzet en de minister hoeft maar binnen te schoppen.

Mijnheer de minister, u somde de inspanningen terzake op. Die opsomming kenden we echter reeds. Ik zeg er onmiddellijk bij dat die inspanningen slechts resultaat opbrengen omdat Voeren niet gelegen is naast een groot Franstalig centrum. Ware dat het geval, dan zouden uw inspanningen ook tot niets leiden : we merken dit bijvoorbeeld in Vlaams-Brabant zeer duidelijk. Dat wil niet zeggen dat die inspanningen op zich niet lovenswaardig zijn, maar we kenden ze reeds.

De interpellatie betrof echter de Franstalige school en de vraag welke stappen u in dat verband eventueel zou ondernemen. In feite ging het hier om de zoveelste inmenging van de Franse Gemeenschap, in dit geval in Voeren. U breidde dit zelf nog wat

uit door onder meer te verwijzen naar het cultureel centrum, waarbij u concludeert dat de Franse Gemeenschap volgens uw schattingen hier jaarlijks tussen 30 en 50 miljoen frank investeert. In feite antwoordt u op onze vragen dat u machteloos moet toekijken, daar u het niet kan bewijzen.

Dit federale systeem om conflicten op te lossen is dus bijzonder ingenieus. Als dat het model is dat we in de wereld moeten verspreiden, dan wens ik u er veel succes mee. Uw antwoord is dus het bewijs dat we machteloos staan tegenover inmenging door de Franse Gemeenschap in – in dit geval – Voeren, daar de begrotingsposten als dusdanig niet herkenbaar zijn. Dat zet onze bewering dat men een machine de guerre – zoals die burgemeester dat noemt – moet scheppen om tegen de verfransingmachine te vechten meer en meer kracht bij. Daar komt het immers eigenlijk op neer : we staan machteloos om die verfransingsmachine als dusdanig een halt toe te roepen.

Daarom huldigen we de volgende stelling, niet alleen inzake Voeren, maar ook met betrekking tot Vlaams-Brabant : wij houden ons steeds netjes aan de spelregels, de andere kant doet dat manifest niet – van dit laatste zijn we nu toch allen overtuigd. Daar we er niet in slagen om die spelregels te doen toepassen, laten we hetzelfde doen als hen. Laten we, in plaats van alleen juridische maatregelen voor te stellen en aan de andere kant inspanningen te doen om het Vlaams sociaal-economisch verenigingsleven ter plaatse efficiënt te steunen, daarnaast ook politieke tegenmaatregelen nemen. Men kan dit via samenwerkingsakkoorden en dergelijke meer.

Tenslotte heb ik nog geen antwoord gekregen op de vraag of de Vlaamse regering deze zaak aanhangig zal maken bij het overlegcomité.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mijnheer de voorzitter, ik ben het gedeeltelijk eens met de opmerking dat de Vlaamse overheid iets alerter en sneller moet reageren op het ogenblik dat dergelijke feiten in Voeren plaatsvinden. Ik betwijfel echter of het goed is dit te veel en te hard te benadrukken.

Juridisch snijdt dit wel hout, maar ik geloof dat we wat Voeren betreft een langetermijnpolitiek moeten voeren. U beweert dat we daarin slagen omdat Voeren zich niet in de nabijheid van een grote stad

Van Cleuvenbergen

bevindt. Ik beweer dat het werkt omdat het verleden van Voeren Vlaams is.

De heer Joris Van Hauthem : En Vlaams-Brabant dan ?

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Ik heb nog andere argumenten. Ook het feit dat de gemeente vlakbij de Nederlandse grens is gelegen is heel belangrijk.

Ten derde is Voeren, in tegenstelling tot vroeger, niet meer gericht op Luik voor zijn tewerkstelling. Men gaat nu veeleer in Limburg, Nederland of Duitsland werken.

Ten vierde heeft het rustiger klimaat voor een belangrijke toename van het toerisme gezorgd, wat de mensen de zekerheid van werk en een inkomen verschaft. Daarom pleit ik ervoor dat Vlaanderen alert reageert als er iets gebeurt, de vraag van de Voerenaars ondersteunt, en dat we wat het overige betreft het leven zijn gang laten gaan en niet te veel aan politiek omwille van de politiek doen.

De voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Luc Van den Bossche : Mijnheer de voorzitter, ik ben het eens met wat mevrouw Van Cleuvenbergen zei en wil daar nog vier dingen aan toevoegen.

Ten eerste heb ik het pleidooi van de heer Van Hauthem met een zekere mate van nostalgie beluisterd : het anarchisme was me eigen in mijn jeugd, die echter al enige tijd voorbij is.

Ten tweede, wat de school betreft : de vrijheid van onderwijs is u heilig, en mij ook. Daar moeten we beiden mee leren leven, ook als het ons moeilijk valt. Ik heb niet gezegd dat we helemaal niets kunnen doen. Wel verklaarde ik dat we dat vooralsnog niet kunnen. Het woord vooralsnog, als tijdsgebonden begrip, is in dit verband belangrijk. Het betekent dat we, zodra we bewijzen hebben, niet alleen naar het overlegcomité, maar ook naar de rechtbank zullen stappen. Dat is onbetwistbaar. Een oude wijsheid die ik in mijn vorig beroep heb geleerd, luidt als volgt : je moet nooit een rechtszaak aanspannen als je die zeker verliest, maar alleen als je wint. Je moet geen nederlagen maar overwinningen verzamelen in het leven. Het arrest van 3 oktober is uitermate belangrijk, dat zei ik reeds in het begin. We moeten allen zeer goed

nadenken over zijn betekenis. Dit kan ons waarschijnlijk in belangrijke mate helpen.

Ten derde denk ik dat, zoals mevrouw Van Cleuvenbergen zei, de strategie van de regering moet worden voortgezet. Deze strategie kan men samenvatten in twee ordewoorden : waakzaamheid en werkzaamheid, in samenwerking – en ik blijf daarbij – met de plaatselijke bevolking. De v.z.w. Voeren 2000 is mijns inziens een succesnummer. Zoals mevrouw Van Cleuvenbergen terecht opmerkte, zullen we daarmee succes boeken op langere termijn. We moeten dan ook niet op korte termijn ons gebrek aan zelfvertrouwen tot deugd verheffen. Soms heb ik daar een probleem mee. We schijnen zo vreselijk zwaar te lijden aan ons gebrek aan geloof in onszelf. Vandaar : time is on my side. Dit zei ooit Bob Dylan, die toen ook nog een beetje een anarchist was.

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem : Ik heb nog een vraag voor de minister. Natuurlijk weet ik ook dat men, volgens de Grondwet, privé-onderwijs niet kan verbieden. Ik neem echter aan dat toch iemand de diploma's van de lagere school moet homologeren, zodat de leerlingen kunnen overgaan naar het secundair onderwijs, in casu het Franstalig secundair onderwijs op het grondgebied van het Waals Gewest. Ik neem aan dat de Franse Gemeenschap die diploma's als dusdanig erkent.

Minister Luc Van den Bossche : Ik moet u ontgoochelen. Er worden geen diploma's uitgereikt na het basisonderwijs.

De heer Joris Van Hauthem : De getuigschriften.

Minister Luc Van den Bossche : Al evenmin. Het spijt me dat ik u volledig moet ontgoochelen, maar een twaalfjarige kan debuten in het secundair onderwijs, ongeacht van zijn curriculum in het basisonderwijs.

De heer Joris Van Hauthem : Vandaar dat ik zei dat het een vraag was.

Minister Luc Van den Bossche : Technisch is er dus geen probleem. Ons systeem zit nu eenmaal zo in elkaar. Veranderen we dit morgen, dan ontstaan er misschien wel problemen.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heer Van Hauthem werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Zij moet uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Anne Van Asbroeck, Vlaams minister van Brusselse Aangelegenheden en Gelijke Kansenbeleid, over de toepassing van de taalwetgeving in de Brusselse OCMW's

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Van Asbroeck, Vlaams minister van Brusselse Aangelegenheden en Gelijke Kansenbeleid, over de toepassing van de taalwetgeving in de Brusselse OCMW's.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, het is niet mijn bedoeling om uitvoerig terug te komen op de discussie die in de loop van de maand maart werd gevoerd in het Adviescomité met betrekking tot de studie van mevrouw Detant. Iedereen was het ermee eens dat de taalsituatie in Brussel onwettelijk en ongehoord is, en dat hieraan dringend moet worden verholpen. Brussel is immers nog altijd de hoofdstad van Vlaanderen. Daarenboven heeft de huidige situatie ook te maken met het dossier van de onwettige benoemingen.

Mevrouw de minister, u hebt de opdracht gegeven om een aanvullende studie uit te voeren. We wachten nu op de resultaten van de driemaandelijke evaluatierapporten. Destijds werd dit voorgesteld als een Franstalige toegeving om tegemoet te komen aan een aantal Vlaamse bezwaren met betrekking tot de naleving van de taalwetgeving.

Ik heb de indruk dat er een waas van geheimzinnigheid hangt rond die documenten. Het eerste rapport over de toepassing van de taalwetgeving in de Brusselse gemeenten is het enige rapport dat we tot nog toe hebben kunnen inkijken, ook al was het

dan via twee velletjes papier die eigenlijk niets voorstelden. Bovendien werden er ook nog een aantal gegevens achtergehouden. U hebt destijds zelf gezegd dat het tweede en het derde rapport beter gestoffeerd zouden zijn. Jammer genoeg hebben we nog altijd geen inzage gekregen in deze rapporten. Ik heb trouwens onlangs vernomen dat er een vierde rapport zou zijn verschenen.

In augustus heb ik u hierover een schriftelijke vraag gesteld. U hebt toen geantwoord dat het voorsnog niet mogelijk is om de inhoud van die driemaandelijke rapporten over de toepassing van de taalwetgeving in de Brusselse OCMW's vrij te geven. U hebt toen ook gezegd dat u er bij het Verenigd College op zou aandringen om de rapporten alsnog vrij te geven.

Mevrouw de minister, heeft uw aandringen enig resultaat gehad ? Het is voor de Vlaamse volksvertegenwoordigers zeer belangrijk om over deze rapporten te beschikken. Ook de regering hecht zeer veel belang aan de toestand van de Vlamingen in Brussel. We moeten hierover zo goed mogelijk gedocumenteerd zijn. Dit is ook belangrijk voor de openbaarheid van bestuur. Ik herhaal dus mijn vraag : wanneer kunnen we beschikken over die vier rapporten ?

We zijn zelf op zoek gegaan naar een aantal gegevens. In de loop van de maand september hebben we van de vice-gouverneur een aantal gegevens gekregen. Die werden toen ook aan de pers bekendgemaakt. Stemmen de gegevens van de vice-gouverneur overeen met de gegevens die in de rapporten staan ? De vice-gouverneur heeft de bevoegdheid om benoemingen te schorsen wegens een eventueel onwettelijk karakter. Hij heeft dit ook verschillende keren gedaan. Om dit te doen, moet hij natuurlijk wel op de hoogte zijn van de benoemingen. Men heeft me verteld dat ongeveer de helft van de benoemingen niet eens worden voorgelegd aan de vice-gouverneur. Hij kan er dan ook moeilijk een schorsing over uitspreken.

Met betrekking tot de benoemingen bij de Brusselse OCMW's beschikken we over de volgende cijfers. In 1993 waren er 180 schorsingen. In 1994 waren er 169 schorsingen, in 1995 107 en dit jaar – vermoedelijk tot eind augustus – 98 schorsingen. Met betrekking tot de benoemingen door de Brusselse gemeenten waren er 567 schorsingen in 1993, 634 in 1994, 326 in 1995 en voorlopig 285 voor 1996.

De vice-gouverneur heeft nog de bevoegdheid tot vernietiging in de twee kleinste gemeenten van de agglomeratie. In geen enkele andere gemeente

Van Nieuwenhuysen

werd effectief tot vernietiging van de benoemingen overgegaan, dus noch door de heer Gosuin voor de OCMW's, noch door de heer Picqué voor de gemeenten. De termijn van veertig dagen wordt systematisch door de beide heren overschreden. Daarmee lijkt de kous af te zijn. De schorsing gaat niet door, en de vernietiging vindt niet plaats. Dit is een ontoelaatbare situatie.

De Franstaligen verschuilen zich achter de bewering dat de contractuelen niet onderhevig zouden zijn aan de taalwetgeving. Ze weten het blijkbaar beter dan de Vaste Commissie voor Taaltoezicht, de Raad van State en het federale Ministerie van Binnenlandse Zaken. Ik begrijp dus niet goed waarom de Vlaamse leden van het Verenigd College ermee hebben ingestemd om deze kwestie nog eens voor te leggen aan twee juristen. Misschien moet ik eigenlijk zeggen dat ik dit maar al te goed begrijp.

Mevrouw de minister, u zetelt als waarnemend lid in de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie. Ik neem aan dat u spreekrecht hebt. Hoe hebt u gereageerd op het ogenblik dat dit manoeuvre werd uitgevoerd? Gaat u rustig wachten op de resultaten van de studie van de twee juristen, of beschikt u over middelen om de Vlaamse leden van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie voor hun verantwoordelijkheid te plaatsen? De overtredingen blijven intussen ongestraft plaatsvinden. Welke houding gaat u terzake aan de Vlaamse regering voorstellen?

De heer Picqué verklaarde ook dat als de twee juristen geen overeenstemming bereiken – wat niet helemaal ondenkbeeldig is, vermits het om een Franstalige en een Nederlandstalige gaat –, de Brusselse regering op eigen houtje een taalcode voor contractuelen zal opstellen. Dit is toch ook totaal onwettelijk?

Mevrouw de minister, eerder dit jaar heb ik u nog een andere vraag gesteld. Ik heb u verzocht om er bij de procureur-generaal van het Brusselse Hof van Beroep op aan te dringen ambtshalve op te treden tegen beslissingen die ingaan tegen de taalwetgeving en de openbare orde. U hebt toen geantwoord dat u de procureur-generaal schriftelijk om informatie hebt verzocht. Ik heb u gegevens gevraagd over het aantal keren dat er daadwerkelijk is tussengekomen. Ik wacht vandaag nog altijd op die gegevens.

Dit was natuurlijk niet de essentie van mijn vraag. Voor mij is het vooral belangrijk dat u er bij de procureur-generaal zou op aandringen dat er effectief stappen worden ondernomen wanneer de openbare orde in het gedrang komt. Blijkbaar is dat echter nog niet gebeurd. Bij mijn weten heeft u nog geen overleg gepleegd met de procureur-generaal of met de federale minister van Justitie. Ik moet u zeggen, mevrouw de minister, dat u in dit dossier weinig dynamisme aan de dag legt.

Mevrouw de minister, collega's, ik hoorde nog niet zo lang geleden een collega – ik weet niet meer wie – in deze commissie stellen dat de situatie voor de Vlamingen er in Brussel sinds de jaren vijftig op is verbeterd. Ik moet u zeggen dat ik ze heb meegeemaakt, de jaren vijftig – weliswaar als snotneus – en ook de jaren zestig. Ik ken de toestand in Brussel vandaag ook nog vrij goed en ik ben eigenlijk niet zo zeker van die bewering. Ik heb de indruk dat de sociale druk op de Brusselse Vlamingen om Frans te spreken, zowel in hun dagelijkse contacten als in hun contacten met de overheid, zeker zo groot is als destijds.

Ik heb voor de vakantie met de commissie Onderwijs een Vlaamse school kunnen bezoeken in Brussel. Het was toevallig de school waar ik lager onderwijs gevolgd heb en er waren inderdaad veel meer leerlingen dan in mijn tijd. Ik heb echter ook moeten vaststellen dat er onder die leerlingen bijna geen Brusselse Vlamingen meer zijn. Ik bedoel hiermee dat de stadsvlucht, vooral vanuit Vlaamse hoek, nog altijd een realiteit is. Voor de Vlaming is de vernedering door een gemeente- of een gewestbestuur dat het ongestraft vertikt om te voldoen aan de wettelijke verplichtingen inzake taalrechten nog altijd één van de redenen om de hoofdstad van Vlaanderen te verlaten. Ik vraag me dus af wat de Vlaamse regering doet. Waar blijft de invulling van de suggesties die in maart werden geopperd, waarop u dikwijls positief bent ingegaan en waarover u beloftes heeft geformuleerd?

Ik denk onder meer aan het overzicht dat werd gevraagd van het juridische instrumentarium dat ter onzer beschikking staat, onder meer de verzoeken bij de Vaste Commissie voor Taaltoezicht tot annulatievordering. Ik denk aan de doorgedreven informatie over taalrechten en taalplichten waar u iets aan zou doen en de onderhandelingen op hoog niveau over een actieve rol voor het parket – eventueel met de federale minister van Justitie. Ik heb daar, zoals ik daarnet vermeldde, nog niets over mogen vernemen. Ik denk ook aan de rondetafelconferentie die op korte termijn werd vooropgesteld.

Van Nieuwenhuysen

En tenslotte, mevrouw de minister, had ik ook willen peilen naar de reactie die u – van onder meer premier Dehaene – heeft ontvangen ingevolge de toezending van de studie van mevrouw Detant. U heeft destijds gezegd dat u deze studie naar premier Dehaene heeft gestuurd en ook naar allerlei instanties die betrokken partij waren bij deze aanleggenheid. Ik had graag geweten of u daar ondertussen al reactie had op gekregen. Ik neem aan dat deze instanties ondertussen ruim de tijd hebben gehad om zich over de inhoud van deze studie te bezinnen.

De voorzitter : Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Meneer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik wil me graag aansluiten bij de vraag over het resultaat van de besprekingen met de instanties op federaal vlak en de door u aangekondigde besprekingen met de instanties op het niveau van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Heeft u antwoorden gekregen op uw vragen ? Bent u tot een gesprek kunnen komen ? Daar had ik graag wat meer inzicht in gehad.

Dan wil ik me ook even richten tot de interpellant. Ik zou er op willen wijzen dat de heer Van Wallegem van het Vlaams Blok een interpellatie over deze materie had ingediend in de Brussels Hoofdstedelijke Raad, meer in het bijzonder in de Raad van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie. Op het ogenblik dat we deze zaak gingen bespreken is de interpellant gewoon niet komen opdagen. Wij hebben dus moeten vaststellen dat het Vlaams Blok over deze aangelegenheid wel een grote mond opzet naar buiten toe, maar dat er niemand te zien is op het moment dat we de zaak bespreken.

Ik kan u trouwens verzekeren – en het ging toen enkel over zaken die van toepassing waren in de bicommunautaire sector – dat we een zeer omstandig antwoord gekregen hebben van collega Grijp over het vierde rapport betreffende de toepassing van de taalwetgeving in de OCMW's. Ik wou dat hier even voor de collega's op tafel leggen.

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik sluit me natuurlijk ook aan bij deze interpellatie.

Ik moet vaststellen dat we wat betreft de taalwetgeving in Brussel in een zeer moeilijke en dubbelzinnige situatie zitten, zoals altijd het geval is geweest met taalwetgevingen. Wij hebben daarnet nog interpellaties gehad over Voeren. Het gaat eigenlijk allemaal over hetzelfde probleem, alleen is het in Brussel natuurlijk nog ernstiger, omdat het ten eerste over een groter aantal mensen gaat. Ten tweede gaat het over tewerkstelling, en ten derde gaat het over de overleving van de Vlaamse gemeenschap in Brussel zelf.

Op een bepaald moment stelt men vast dat niet alleen akkoorden die afgesloten zijn niet worden gerespecteerd, maar ook wetten die van openbare orde zijn.

Anderzijds wordt te pas en te onpas gesuggereerd dat men vragende partij is om meer middelen, bevoegdheden, en geld naar Brussel over te dragen. Daartoe bestaat maar één mogelijkheid : via een omweg langs het federale parlement, waar de Vlamingen een meerderheid vormen. Het is natuurlijk de vraag of dat wel zin heeft. Die twijfel moeten we aan onze Franstalige medeburgers, en vooral die in Brussel, duidelijk maken. Zijn de zogenaamde Vlaamse Vlamingen bereid om geld te geven om zich eigenlijk voortdurend in de zak te laten zetten ? Voor mij hoeft dat niet. Ik lever geen pleidooi om de ontwikkeling stop te zetten maar geef wel een ernstige waarschuwing.

Men vraagt voortdurend geld en dan vooral aan het federale niveau. Maar op een bepaald ogenblik rendeert dat niet voor ons. De geruchten die ik opvang over de houding van de Commissie voor Taaltoezicht, nopen me ertoe zeer pessimistisch te zijn over de wil die nog aanwezig is bij de Franstaligen om verder te werken aan een gemeenschappelijk project. Die boodschap moeten we ook overmaken aan de Brusselse Franstaligen.

Ik denk dat ons streven naar een Brussel dat voor Vlamingen aantrekkelijk is, met de dag meer wordt bemoeilijkt door dat soort systemen van afbraak, destructie en gebrek aan respect. De mooie folders en dergelijke hebben dan geen enkel resultaat meer. Ik zou liever de boodschap positief willen laten klinken, maar dan moet hiertoe de mogelijkheid blijven bestaan.

De voorzitter : Minister Van Asbroeck heeft het woord.

Minister Anne Van Asbroeck : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik heb inderdaad op uw schriftelijke vraag van 9 augustus jongstleden moe-

Van Asbroeck

ten antwoorden dat ik de driemaandelijke rapporten over de toepassing van de taalwetgeving in de Brusselse OCMW's niet kon overmaken aan het Vlaams Parlement, zolang het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie die niet heeft voorgelegd aan het parlement waar het verantwoording aan moet afleggen : De Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie.

In uitvoering van artikel 76 van de bijzondere wet met betrekking tot de Brusselse instellingen kan ik als lid van de Vlaamse regering alleen met een raadgevende stem deelnemen aan de vergaderingen van het Verenigd College. De Vlaamse regering heeft bestuurlijk geen verantwoordelijkheid voor de bicommunautaire sector in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad. Maar met mijn aanwezigheid in het Verenigd College kan ik wel waken over tweetalige initiatieven en kan ik de visie van de Vlaamse regering vertolken. Ik kan u verzekeren dat ik deze mogelijkheid ten volle gebruik en dat vooral doe bij de bespreking van die bewuste driemaandelijke rapporten.

Alhoewel het Verenigd College de rapporten nog niet heeft vrijgegeven, wil ik u toch een aantal gegevens mondeling meedelen. Zoals u zelf zegt, heeft de vice-gouverneur onlangs een aantal cijfers bekendgemaakt. Die hadden betrekking op de periode vanaf januari 1995 tot en met augustus 1996. Van 511 OCMW-beslissingen werden er 205 – dat is 40 percent – geschorst. Daarnaast maakte het Verenigd College tijdens de vergadering van de Verenigde Commissie op 30 april 1996 ook zelf cijfers bekend. Van de 152 schorsingen van OCMW-beslissingen tussen juni 1995 en december 1995 werden er twaalf omgezet in ontwerp van besluit tot vernietiging. Dit mondde nog niet uit in een definitieve vernietiging.

Alle cijfergegevens uit de vier reeds opgestelde rapporten wijzen in dezelfde richting. Ongeveer 40 tot 45 percent van de aanwervings- en bevorderingsdossiers van de OCMW's worden door de vice-gouverneur geschorst omdat ze niet conform zijn met de taalwetgeving. Hierbij moet toch worden opgemerkt dat het niet uitsluitend om Franstaligen gaat. Ongeveer 20 percent van de schorsingen betreft Nederlandstaligen die niet deelnamen of slaagden voor taalexamen. De schorsingsbesluiten die door de OCMW's meteen worden aanvaard, zijn op één hand te tellen. Het gaat om twee besluiten in het derde rapport, en twee in het vierde rapport.

Het Nederlandstalig collegelid, bevoegd voor de voordij over de OCMW's, heeft reeds tientallen annulatiebesluiten opgemaakt. Ik denk dat het voor de periode juli 1995 tot juli 1996 om 52 besluiten gaat. Deze besluiten worden niet uitgevoerd omdat het Franstalig collegelid weigert ze te ondertekenen. De redenen die hij aanhaalt, zijn ondermeer de goede werking van de dienst, de onmogelijkheid om verplegend personeel aan te werven dat voldoet aan de taalwetten, de contractuele stelsels die zijns inziens niet onder de toepassing van de taalwetgeving vallen en het recht op een regulatieperiode waarin een examen kan worden afgelegd bij het Vast Wervingssecretariaat.

Ondanks de onenigheid in het Verenigd College werden toch reeds enkele initiatieven genomen. Het Vast Wervingssecretariaat werd bereid gevonden om taalexamen te organiseren voor zogenaamd externe kandidaten. Dat zijn kandidaten die zich inschrijven voor een taalexamen, maar niet behoren tot een openbare administratie. Zoals u zegt werden twee experts aangesteld om een eenduidige juridische interpretatie van de vigerende wetgeving op te stellen. We wachten op het resultaat van hun werkzaamheden. Ook werd de minister-president, die bevoegd is voor de voordij over de gemeenten, verzocht om na te gaan of de OCMW's zich houden aan de bepalingen inzake de meldingsplicht van de aanwervingen. Die aanwervingen moeten via de burgemeester aan de vice-gouverneur worden gemeld. Er bestaan nogal wat twijfels of de OCMW's effectief alle aanwervingen melden.

Het VUB-onderzoek over de toepassing van de taalwetgeving werd ook door de Franstalige leden van het Verenigd College grondig gelezen. Zij citeren namelijk uit het onderzoeksrapport. Uit dat onderzoek blijkt dat de taalwetten relatief goed worden toegepast met betrekking tot de statutaire kaders. Het probleem ligt voornamelijk bij de contractuelen. Dat blijkt ook uit de driemaandelijke rapporten. Overigens doen de openbare instellingen steeds meer een beroep op contractuelen. Het probleem zal dus nog toenemen als niet dringend de nodige maatregelen worden genomen.

U vraagt ook over welke middelen ik beschik om de Vlaamse leden van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie voor hun verantwoordelijkheid te plaatsen. Ik kan u verzekeren dat de Vlaamse collegeleden, en het college belast met de voordij over de OCMW's in het bijzonder, hun verantwoordelijkheid geenszins ontlopen. Het Vlaams collegelid dat de voordij uitoefent, heeft onlangs in een goed gedocumenteerde nota nog

Van Asbroeck

eens klaar en duidelijk gesteld dat de taalwetgeving ook op contractuelen van toepassing is, zoals ook mevrouw Grouwels weet. Hij verwijst onder meer naar artikel 50 van de gecoördineerde wetten. Dat artikel schrijft voor dat de aanstelling, uit welke hoofde ook, van privé-medewerkers, opdrachthouders en deskundigen, de bevoegde diensten niet ontslaat van de toepassing van de gecoördineerde wetten. Hij verwijst ook naar uitspraken van de Verenigde Afdelingen van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht, de minister van Binnenlandse Zaken en de Raad van State. Die laten er geen twijfel over bestaan dat de door artikel 21 opgelegde verplichtingen van de kennis van de tweede taal toepasselijk zijn op alle benoemingen van personeelsleden bij de plaatselijke diensten van Brussel-hoofdstad, ongeacht welk statuut op het betrokken personeel van toepassing is.

In het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie zijn de discussies dikwijls bitsig. De Vlaamse leden laten zich – in tegenstelling tot wat u zegt – niet door de Franstaligen inpakken. Het eerste driemaandelijks rapport was inderdaad niet meer dan een vodge papier. Maar op aandringen van de Vlaamse collegeleden en van mezelf werden de zaken daarna veel grondiger aangepakt. De discussie is de voorbije maanden in een stroomversnelling terechtgekomen. Ik ben ontevreden over het feit dat de rapporten nog steeds niet openbaar werden gemaakt. Maar ik ben ervan overtuigd dat de wantoestanden inzake taal in de bicommunautaire sector nog nooit zo sterk werden aangekaart op het verantwoordelijke beleidsniveau. Tijdens de volgende vergaderingen van het Verenigd College zal ik nogmaals met klem aandringen op het vrijgeven van de rapporten. Dat doe ik telkens wanneer deze rapporten ter sprake komen.

Ik wil ook reageren op de vraag die u me stelt over contacten die ik gehad heb met de procureur-generaal van het parket van het Hof van Beroep van Brussel. Ik heb op 7 november jongstleden een antwoord gekregen op mijn vraag. Ik kon dus ook niet vroeger reageren. Hij zegt – en ik citeer : Het is wel zo dat het Openbaar Ministerie krachtens artikel 138, lid 2, van het Gerechtelijk Wetboek over een gering actierecht in burgerlijke zaken beschikt. Het is echter niet voldoende een wet van openbare orde in te roepen om deze bevoegdheid te mogen uitoefenen. De vordering van het parket dient tot doel te hebben een toestand te verhelpen die de openbare orde in gevaar brengt, dat wil zeggen, die niet kan geduld worden. Einde citaat.

Hij zegt tot nu toe ook geen kennis te hebben gekregen van hogere beroepen in burgerlijke zaken die door de Procureur des Konings te Brussel ingediend zijn omwille van een schending der taalwetten die de openbare orde zouden hebben aangetast.

Ik heb deze personen aangesproken naar aanleiding van de commissievergadering die we daarover gehad hebben. We hebben ook andere gesprekken gehad, één met de vice-gouverneur, waarbij ook iemand van Binnenlandse Zaken aanwezig was. Wij hebben sindsdien geen respons meer gehad. Voor dit gesprek had ik ook de Vaste Commissie voor Taaltoezicht uitgenodigd, maar ik heb geen enkele reactie op mijn uitnodiging gekregen en er was ook niemand aanwezig. Binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is mijn gesprekspartner de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, dus het Verenigd College. Ik ben daar ook telkens aanwezig, zeker wanneer de driemaandelijkse rapporten op de agenda staan.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik stel vast dat men nog altijd weigert die rapporten vrij te geven. Dat roept toch wel vragen op.

U stelt – zoals in het verleden ook het geval was – dat de Vlaamse leden van het Verenigd College hun verantwoordelijkheid niet ontlopen en dat ze zich niet laten inpakken. Als men echter de werkelijkheid op het terrein ziet, dan kan ik alleen maar vaststellen dat ze zich wel laten inpakken. De overtredingen op de taalwetgeving blijven namelijk op alle vlakken onverminderd bestaan. Ik zeg dat die mensen hun verantwoordelijkheid moeten opnemen, en daarmee ga ik in op de opmerking van mevrouw Grouwels, die heer Van Walleghem verwijt dat hij zich verontschuldigd heeft voor de zitting van verleden week voor een interpellatie. De CVP zetelt al langer dan verleden week in de Brusselse regering en de CVP-ministers ontlopen al zeven jaar hun verantwoordelijkheid. Ze hebben de nodige middelen, ze kunnen de hele zaak blokkeren als de Brusselse regering systematisch blijft weigeren om de taalwetgeving toe te passen. Ze hebben dit tot nu toe echter verzuimd.

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik wil nog even terugkomen op de bevoegdheid van het parket terzake. Ik denk dat het antwoord van de procureur-generaal naast de kwestie is. Hij zegt dat hij geen weet heeft van beroepen die door het parket zouden zijn ingediend omwille van strijdige vonnissen met de taalwetgeving. Ik heb dat nooit betwist. Ik heb altijd gezegd dat als er één taalwet in België sluitend is, het de taalwet is in gerechtszaken, en ik denk dat iedereen het hierover met me eens is.

Waarom is die sluitend ? Omdat degene die daarop inbreuk pleegt, weet dat hij strafrechtelijk vervolgd zal worden en dat de akten die hij opstelt in strijd met de taalwetgeving nietig zijn. Dat is de reden waarom iedere rechter dit als eerste in overweging neemt, gezien de toepassing van de taalwetgeving van 1935. Als hij vaststelt dat men daarmee in strijd is, moet hij dat ambtshalve opwerpen omdat taalwetgeving van openbare orde is. Er zijn sancties opgesteld. De nietigheid van al zijn handelingen enerzijds en anderzijds administratieve sancties voor hem als rechter en ook strafrechterlijke sancties. Dat bestaat niet in de andere taalwetgeving, niet in de taalwetgevingen op administratief toezicht op bijvoorbeeld de OCMW's. Waar is het parket wel bevoegd ? Wanneer het vaststelt dat een administratieve akte in strijd is met de openbare orde dan moet het parket ambtshalve de nietigheid ervan vorderen. Het parket doet dat ook in bepaalde gevallen. Bijvoorbeeld al wat in strijd is met de openbare orde en met de goede zeden op burgerlijk gebied inzake afstamming, adoptie, naamgeving. Hier treedt het parket ambtshalve op. Dat is de reden waarom iedere akte van de burgerlijke stand moet worden opgestuurd door het gemeentebestuur en de burgerlijke stand naar het parket. Het parket kijkt al die akten na en is er een fout in de schrijfwijze van bijvoorbeeld mijn naam geslopen, dan treedt het parket op. De naamgeving is namelijk van openbare orde. Wat in strijd is met de openbare orde moet worden rechtgezet. Mijn redenering is dat het parket dat historisch meedraagt vanuit het verleden. Destijds was er niet veel anders dan de burgerlijke stand en de taalwetgeving dateert van veel later, toen het burgerlijk wetboek allang was ingevoerd. Men heeft op het parket geen eigen dienst om de taalwetgeving te volgen. In feite doet het parket dit van rechtswege wanneer het niet optreedt als een akte in strijd is met de openbare orde. Een benoeming die in strijd is met de taalwetgeving, is in strijd met de openbare orde en dus nietig. Een toekenning van een taalpremie die in strijd is met de wet omdat men de examens niet heeft afgelegd, is in strijd met de

openbare orde en eigenlijk moet het parket ambtshalve optreden. Anders resten er dit land toch geen rechtsregels meer die moeten worden nageleefd. En het parket heeft de jongste tijd al veel moeten verduren want één van de aanslepende schandalen houdt precies in dat men niet optreedt om wetten van openbare orde af te dwingen. Daarom pleit ik daar altijd voor. Ik ben er echter van overtuigd dat alle vonnissen in orde zijn met de wetgeving, omdat de rechters zich niet kunnen veroorloven daar tegen in te gaan.

De voorzitter : Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Ik wil geen polemieek aangaan met het Vlaams Blok maar het instrument Taalrapporten is eigenlijk een initiatief van de CVP en kwam zo in het regeerakkoord. Het is aanvaard door de Franstaligen. De idee was dat er vooruitgangrapporten zouden worden opgesteld die betrekking hebben op de toepassing van de taalwetgeving. Dit gebeurde niet opdat we de taalwetgeving traag zouden toepassen, we zijn integendeel van het standpunt dat de taalwetgeving onverkort moet worden uitgevoerd. We wilden een instrument in handen hebben om scheefgegroeide situaties recht te trekken. Dit kan niet altijd dadelijk gebeuren omdat er nog altijd de feitelijke situatie op het terrein is. Maar men zet duidelijk stappen in de goede richting. Ten tweede, ik wil nog vermelden dat het vierde taalrapport over de bicommunautaire sector wel is vrijgegeven. Dit gebeurde vorige week door collega Grijp, net op het ogenblik dat wij die interpellatie in de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie besproken hebben. Dat is vrijgegeven. Ik geef toe dat dit allemaal eerder langzaam verliep, maar het is een zeer interessant rapport. Het geeft aan waar de knelpunten liggen in de Brusselse regering en waar de problemen zitten met de Franstalige bevoegde minister. Daar bestaan ook nog daadwerkelijk problemen.

Het Vlaamse lid van het college heeft voor 26 dossiers een annulatiebesluit getekend. Deze werden niet mee ondertekend door het Franstalige lid. Daar blijft dus zeer grote onenigheid bestaan. Ik wil u vragen, mevrouw de minister, om dit van zeer nabij te volgen. De cijfers liggen op tafel. Er is manifeeste onwil van Franstalige kant om de taalwetgeving toe te passen. De Franstalige minister is een FDF'er. Het FDF wil de taalwetgeving enkel toepassen voor statutairen terwijl iedereen weet dat ze voor alle statuten geldt. Op federaal vlak gaat men wel zo te werk. Minister Vande Lanotte

Grouwels

antwoorde op dat punt klaar en duidelijk op de schriftelijke vraag van de heer Olivier.

Deze houding is typisch voor het FDF. Niet alle Franstalige partijen delen hun rabiante visie. Ik vraag de minister om bijzondere aandacht voor de bicommunautaire dossiers in Brussel, en met name voor het dossier van de OCMW-ziekenhuizen. Deze ressorteren nu allemaal onder het Iris-plan. Dit dossier handelt over 5.000 personeelsleden. Men wil hen geleidelijk allemaal een contractueel statuut geven. Daarbij de taalwetgeving niet toepassen, is voor mij onaanvaardbaar.

Kan de Vlaamse regering deze belangrijke problematiek niet aan de orde stellen in het overleg met de federale overheid? Dan kan men de link leggen tussen de toepassing van de taalwetgeving op federaal vlak en de toepassing in Brussel.

De voorzitter : Ik wil de minister nog twee vragen stellen. De zoektocht naar de toepassing van de taalwetgeving blijft maar voortduren. Ik wil een suggestie doen in verband met de brief aan de procureur-generaal. De vragen werden zeer algemeen geformuleerd en de procureur-generaal antwoordde bijgevolg ook zeer algemeen. We zouden de vragen kunnen specificeren en concrete feiten aanhalen. In bepaalde zaken is er werkelijk sprake van verstoring van de openbare orde. Door dit aan te kaarten, zouden we het parket tot actie kunnen aansporen.

Er werden vervolgens diverse vragen gesteld over het optreden met betrekking tot de niet-naleving en op de meeste vragen hebt u een antwoord gegeven. Wat gebeurt er echter met de Vaste Commissie voor Taaltoezicht? In bepaalde gevallen kan deze tot vernietiging overgaan. Wordt dit instrument al gebruikt? Volstaan de resultaten van dit instrument om de aanwending ervan aan te bevelen ter effectieve toepassing van de taalwetgeving?

Minister Van Asbroeck heeft het woord.

Minister Anne Van Asbroeck : Ik was er niet van op de hoogte dat het rapport aan de commissie werd vrijgegeven. Ik ben daar zeer blij om. Het is de bedoeling om alle rapporten openbaar te maken. Ik dring hier steeds weer op aan, omdat ik het zeer belangrijk vind. Deze rapporten moeten echter eerst worden getoond aan de instantie waar ze moeten worden besproken, namelijk de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke

Gemeenschapscommissie. Dan pas kan het Vlaams Parlement er kennis van nemen. Deze stap kunnen we niet overslaan. Ik zal echter blijven aandringen op het vrijgeven van deze rapporten.

Wat de verantwoordelijkheid van de Vlaamse collegeleden betreft, wil ik erop wijzen dat men zich bijvoorbeeld met betrekking tot de taalkaders van de brandweer niet onbetuigd laat. Daar wordt hard opgetreden. Ook de evolutie in het dossier van de driemaandelijke rapporten wijst erop dat de Vlamingen in het Verenigd College het been wél stijf houden. Ze willen zeer grondig discussiëren en gelijk krijgen. Zo niet, dan zou men gewoon kunnen doorgaan met het maken van een doorslagje van het eerste vodge van elk rapport. Door de verhouding in het college en in Brussel is dit geen gemakkelijke opgave. Een FDF-collegelid ligt inderdaad dwars. De moeilijkheden zijn dus wellicht zwaarder dan elders, maar ik kan u verzekeren dat er wel hard over wordt gesproken.

Ik ben het eens met mevrouw Grouwels die wijst op het gevaar dat men van iedereen contractuelen zal maken. We moeten erover waken dat de taalwetgeving hier niet wordt toegepast op de manier van de Franstaligen. Het kan niet de bedoeling zijn om iedereen het statuut van contractueel te geven, zodat de taalwetgeving niet meer van toepassing is.

Wat het overleg tussen gewesten en gemeenschappen betreft, mag u niet vergeten dat de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie geen gesprekspartner meer is. Het gaat immers om een ander niveau. Men kampt dus met een moeilijkheid. Men kan wel de algemene problematiek van de taalwetgeving aankaarten.

Ik heb de kans nog niet gehad om te reageren op de brief van de procureur-generaal. Ik kan verdergaan in de door u aangegeven richting, dat vormt geen enkel probleem. We zullen afwachten welke reactie ik van de procureur-generaal zal ontvangen.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, naar aanleiding van het door mevrouw Grouwels gesuggereerde overleg, zegt de minister dat de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie geen gesprekspartner is. Ik vermoed dat dit gaat over de benoemingen bij de OCMW's. Voor benoemingen op het gemeentelijk vlak, die ook een pijnpunt vormen, is de Brusselse gewestregering wel bevoegd. Daarover kan er dus wél overleg plaatsvinden.

Minister Anne Van Asbroeck : Dat klopt. Op dat vlak is er alleszins een gesprekspartner.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Etienne Van Vaerenbergh tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over het kiesrecht bij gemeenteraadsverkiezingen voor burgers van de Europese Unie in de lidstaat van verblijf

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Vaerenbergh tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over het kiesrecht bij gemeenteraadsverkiezingen voor burgers van de Europese Unie in de lidstaat van verblijf.

De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, de aanleiding tot mijn interpellatie is de ingebrekestelling van de federale regering door de Europese Commissie om de wetgeving inzake het burgerschap binnen veertig dagen in te voeren. Ik zag dit begin juli op Teletekst. Ondertussen zijn die veertig dagen voorbij. Via deze interpellatie zou ik graag van u de huidige stand van zaken vernemen.

De Europese burgerrechten dateren eigenlijk van 1974. Het is pas vanaf de laatste twee à drie jaar dat hier in versneld tempo uitvoering aan wordt gegeven. Vroeger konden we hierover interpellieren in de toenmalige Vlaamse Raad én in de federale Kamer van Volksvertegenwoordigers. De toenmalige minister van Buitenlandse Zaken zei na een van die interpellaties dat dit een zeer gevoelige materie was en dat dit zo goed als zeker breuken zou veroorzaken. Ik ben het met hem eens dat dit inderdaad breuken zal veroorzaken. In de Vlaamse Raad werden vroeger een aantal resoluties goedgekeurd waarin we vroegen om een aantal voorwaarden te koppelen aan dat Europese burgerschap, vooral in verband met de gemeenteraadsverkiezingen.

We vonden het vooral erg dat men dit zonder enige weerstand kon goedkeuren in de federale Kamer. Gelukkig is dit momenteel door de Sint-Michiels-akkoorden onmogelijk geworden. Er is ook artikel 92 quater van de bijzondere wet tot hervorming van de instellingen en de Interministeriële Conferentie voor Buitenlands Beleid.

Toch heb ik nog altijd een aantal vragen. Eerst en vooral is er de ingebrekestelling door de Europese Commissie begin juli. Die veertig dagen zijn voorbij. Voor zover ik weet, heeft de federale regering nog altijd niets gedaan. België is natuurlijk niet het enige land dat nog niets heeft gedaan. Ook een aantal andere landen zullen van hetzelfde laken een pak krijgen. België zal samen met deze andere landen voor het Europese Hof van Justitie worden gedaagd. Ik stel me dan ook grote vragen bij dit alles.

In principe hebben we natuurlijk geen bezwaar tegen dit stemrecht, dit op voorwaarde dat het correct wordt ingevuld. Ik verwijs naar wat dit Vlaams Parlement met overgrote meerderheid heeft goedgekeurd. We zijn dus van oordeel dat de Grondwet moet worden gewijzigd. We zijn van oordeel dat diegenen die stemmen, belastingen moeten betalen. Een aantal uitvoerende functies moeten voorbehouden blijven aan autochtonen.

Uiteraard is ook de taalkennis voor ons zeer belangrijk. Dit staat in de wet, maar het moet natuurlijk ook afdwingbaar zijn. Anders heeft het geen enkele waarde en wordt iemand die geen Nederlands kent misschien toch nog benoemd door de federale minister van Binnenlandse Zaken onder wiens bevoegdheid de benoeming van burgemeesters ressorteert.

Daarom, mijnheer de minister-president, informeren we nu naar de huidige gang van zaken. Hoe zit het met die omzetting ? Is er al vooruitgang geboekt ? Hoe verhouden de zaken zich tot de Grondwet ? Hoe zit het met de afwijkingsbepaling ? De Vlaamse afwijkingsbepaling is bedongen door de federale eerste minister, maar is tijdelijk van aard. Bovendien moet de federale regering bepalen om welke gemeenteraden het gaat.

Een tijd geleden – vorige week of de week daarvoor – las ik in Le Soir dat de meeste gemeenten van de Duitstalige Gemeenschap met het probleem zitten dat ze meer dan 20 percent Duitsers herbergen. Deze betalen er geen belastingen want ze werken in Duitsland. De internationale verdragen bepalen immers dat ze Duitse belastingen betalen. Toch wonen ze in België. De gemeente

Van Vaerenbergh

Raren heeft zelfs meer dan 40 percent Duitse inwoners. Dit schept problemen. We vragen hoe het zit met de invulling van onze resoluties en onze met reden omklede moties die dateren van 30 juni 1994 en oktober 1994. We hebben dat toch met een ruime meerderheid in het Vlaams Parlement goedgekeurd.

Mijnheer de minister-president, we hebben het daar in maart nog over gehad in de commissie. Aanleiding was de termijn van 40 dagen die de federale regering heeft gekregen om de Belgische wetgeving aan te passen. Als samenstellend deel van de Belgische federatie zijn we betrokken partij. Want uiteindelijk hebben we de rechten in de akkoorden van Maastricht in ons parlement mee goedgekeurd. Ik vraag om daar dan ook op in te spelen.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer Van Vaerenbergh, u hebt met uzelf de afspraak dat u dit punt terug zal aankaarten, misschien niet bij nacht en ontij, maar wel op alle gepaste momenten. Ik heb met mezelf afgesproken dat ik iedere keer probeer te antwoorden aan de hand van enkele principes en de praktijk van het moment.

Misschien is het goed de draad weer op te pikken zonder evenwel de hele voorgeschiedenis te schetsen. Het Europese burgerschap werd ingesteld door het Verdrag van Maastricht en bevat principieel passief en actief kiesrecht voor alle Unie-burgers. De Europese richtlijn van 19 december 1994 tot instelling van dit actief en passief kiesrecht voor Unie-burgers bij gemeenteraadsverkiezingen geeft het kader aan waarbinnen dit kiesrecht in de verschillende lidstaten moet worden gerealiseerd. Dat is het uitgangspunt, de richtlijn.

De nationale wetgeving moet een invulling geven op basis van de algemene principes van de richtlijn.

In de betrokken richtlijn gaat men uit van een dubbel principe. In de eerste plaats wordt het principe van de niet-discriminatie tussen alle burgers van de Unie gehanteerd. Bij het toekennen van het kiesrecht mag men geen onderscheid maken op basis van nationaliteit. Het betreft een principiële formulering : de praktische uitvoering is nog een andere zaak. Verder wordt het principe van de subsidiariteit gehanteerd. De richtlijn schetst het kader

met de hoofdregels, terwijl de praktische vertaling bij de lidstaten ligt.

Over de totstandkoming van de richtlijn werd reeds enkele keren gedebatteerd, zoals de heer Van Vaerenbergh reeds benadrukte. Over deze problematiek werden verschillende moties aangenomen. Ik wil hier bevestigen dat ik de daarin opgenomen bekommernissen steeds erg nadrukkelijk heb verdedigd bij de federale regering. Die debatten zijn dus zeker erg nuttig geweest. Ze hebben ongetwijfeld gewogen op de Belgische en Europese standpuntbepalingen. Gegeven het principe van het vrije verkeer van personen, goederen, diensten en kapitaal, is het een democratische vereiste dat ingezetenen die aan een aantal voorwaarden voldoen, in beginsel moeten kunnen deelnemen aan de besluitvorming.

Het Vlaams Parlement heeft daarbij aandacht gevraagd voor een aantal punten waaraan de richtlijn ten dele tegemoet komt, of die kunnen worden opgenomen in de omzettingswetgeving die op Belgisch niveau moet worden opgesteld. Het betrof een dubbel proces. Er werden een aantal standpunten geformuleerd die mee de inhoud van de richtlijn hebben bepaald. Verder is er nu de mogelijkheid om die richtlijn volgens de vigerende nationale wetgevingen uit te voeren.

U stelde de vraag of de functies van hoofd of lid van een lokaal bestuur – het schepenamtb, of dat van burgemeester – kunnen worden voorbehouden aan eigen onderdanen. Dat was, op het ogenblik dat de richtlijn voorbereid werd, niet vanzelfsprekend. De richtlijn zelf laat nu, in artikel 5, lid 3, die mogelijkheid uitdrukkelijk open. Verder werd er gewezen op de noodzaak om het stemrecht aan een lokale belastingplicht te verbinden, om te vermijden dat personen die vrijgesteld zijn van fiscale verplichtingen, op lokaal vlak kunnen beslissen over de aanwending van deze belastinggelden. Burgemeesters en ereburgemeesters uit het noorden van de Kempen kennen in een andere context ook deze problematiek. Ze hebben ons destijds laten weten dat het erg moeilijk is om lusten en lasten te scheiden. Dat is overigens niet enkel met betrekking tot het kiesrecht, maar ook op andere domeinen een nuttig principe.

Een derde aspect betreft de taalwetgeving in bestuurszaken. Die wetgeving wordt in de richtlijn ongemoeid gelaten. Dat is niet onbelangrijk. De mogelijkheid bestaat dat een ontwerpverdrag, aangenomen in de schoot van de Raad van Europa, positieve nationale wetgeving over specifieke gegevens van een bepaalde lidstaat terzijde

Van den Brande

schuift. Maar aan de taalwetgeving in bestuurszaken wordt niet geraakt.

Ten vierde, het Vlaams Parlement vroeg de mogelijkheid te onderzoeken om voor gemeenten met een grote concentratie aan Unie-burgers die geen onderdaan zijn, een specifieke regeling uit te werken. Daarom werd in artikel 12, punt 2 van de richtlijn de principiële mogelijkheid opgenomen om beperkte uitzonderingen toe te staan. Die uitzonderingen moeten steunen op een minimaal verblijf. Dat toont aan dat onder impuls van de Vlaamse Raad en het Vlaams Parlement de eigenlijke inhoud van de richtlijn vorm heeft gekregen. Ik leid daaruit af dat de federale regering niet doof is gebleven voor onze argumenten.

Zoals gezegd heeft de Vlaamse regering steeds nadrukkelijk de bekommernissen van het Vlaams Parlement verdedigd bij de federale regering. Ik verwijs in dat verband onder meer naar mijn brieven van 26 april, 6 juni en 2 augustus 1994. U herinnert zich ongetwijfeld ook dat mijn kabinet na de top van Essen over dit dossier contacten heeft onderhouden met de kabinetten van de federale premier en van de minister van Binnenlandse Zaken.

Ik benadruk dat de noodzakelijke wijzigingen aan de kieswetgeving een federale bevoegdheid vormen. Daarover moeten we het eens zijn. Naar aanleiding van de bespreking van een eventuele regionalisering van de Provincie- en Gemeentekieswet kwamen we in deze commissie tot de conclusie dat de kieswetgeving, die ook de verkiesbaarheidsvoorwaarden omvat, vooralsnog een federale bevoegdheid blijft.

Bij navraag door onze diensten bij de diensten van de eerste minister en de federale minister van Binnenlandse Zaken, blijkt dat de federale omzettingswetgeving momenteel nog steeds wordt voorbereid door de federale administratie. De aanleiding van uw interpellatie, mijnheer Van Vaerenbergh, namelijk de ingebrekestelling van 40 dagen, is theoretisch juist. Maar u weet dat de federale regering naar godsvrucht en vermogen handelt. Er zijn geen sancties als men binnen de 40 dagen niet tot een bepaald standpunt komt. Gezien die ingebrekestelling en het feit dat het jaar 2000 nadert, is het mijns inziens nodig om geleidelijk aan en zo snel mogelijk klaarheid te scheppen, en dit in het belang van iedereen.

Wat de vraag naar een eventuele grondwetswijziging betreft, in casu van artikel 8, dat de toekenning van politieke rechten koppelt aan het bezit van de Belgische nationaliteit, ligt de bal in het kamp van de federale constituanten. Die is vanzelfsprekend op de hoogte van het advies dat de Raad van State omtrent deze grondwetswijziging uitbracht naar aanleiding van de discussies in het federale parlement over het Verdrag van Maastricht.

Op de bijeenkomst van de IGC-groep in Dublin van 15 en 16 oktober 1996 kwam het Europese burgerschap en het daaruit voortvloeiende stemrecht ter sprake. Weinig lidstaten waren ervoor te vinden om dit stemrecht buiten het gemeentelijk niveau uit te breiden. Dit kwam overeen met het Belgische standpunt over de vraag of het stemrecht voor EU-burgers ook op andere colleges of democratische organen van toepassing moet zijn. De federale regering heeft me er nog niet over ingelicht hoe ze het vraagstuk van de eventuele opkomstplicht voor niet-Belgische EU-kiezers wil oplossen. In deze problematiek speelt het gelijkheidsbeginsel een rol. Hetzelfde geldt voor de vereiste van de koppeling tussen belastingplicht en stemrecht. Dit is mee het voorwerp van het voorontwerp dat wordt uitgewerkt.

Ten slotte blijf ik erbij dat Vlaanderen goed moet nadenken over een strategische opstelling, zeker met betrekking tot de eventuele lijst van uitzonderingsgemeenten. Ik ga ervan uit dat de Vlaamse regering op zijn minst zal worden betrokken bij het overleg over de gemeenten in het Vlaams Gewest. Alhoewel de invullingswetgeving op basis van de richtlijn van 1994 een federale materie is, bestaat er nu reeds minstens een gedeelde bevoegdheid, nog afgezien van wat de staatshervorming nog kan opleveren. Het spreekt voor zich dat we in deze zaak een stem moeten hebben. Het is moeilijk te aanvaarden dat de federale regering zelf de gemeenten zou aanduiden waar de wetgeving al dan niet van toepassing zou zijn.

De richtlijn voorziet voor België in de mogelijkheid om het kiesrecht aan een verblijf van zes jaar te koppelen in de gemeenten waar meer dan 20 procent van de kiesgerechtigden niet-Belgische unie-onderdanen zijn. In elk geval zou het aantal gemeenten dat hiervoor in aanmerking kan komen, beperkt zijn tot twee of drie gemeenten in de Vlaamse rand. We mogen ons dus hoe dan ook niet blindstaren op deze lijst. Het Vlaams Parlement moet verder nadenken over een algemene Vlaamse strategie met betrekking tot het stemrecht voor Unie-onderdanen. Deze strategie kan mijns inziens

Van den Brande

niet louter defensief zijn, maar moet een langere-termijnvisie bevatten. De Vlaamse kieslijsten moeten een aantrekkelijke optie zijn voor de EU-onderdanen. Misschien valt deze interpellatie op een goed ogenblik, mijnheer de voorzitter, aangezien we momenteel de begroting bespreken. Hierin zijn een aantal bijkomende budgettaire inspanningen voorzien voor een onthaalpolitiek van niet-Belgische onderdanen van de Europese Unie, en dit niet enkel voor de gemeenten in de rand van Brussel. We proberen deze mensen op een positieve manier duidelijk te maken dat er heel veel boeiende dingen te beleven zijn in Vlaanderen en dat deze boeiende dingen gedragen worden door Vlaamse mandatarissen.

Dit is de stand van zaken. We hebben met de federale premier de nodige contacten en we brengen stelselmatig standpunten naar voren die gesteund zijn op moties.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Ik wil hierover het volgende opmerken.

Ten eerste staat de commissie al iets verder, maar ik vermoed dat de minister-president daar geen weet van heeft.

Ten tweede wou ik opmerken dat het jammer is dat Vlaanderen geen enkele bevoegdheid heeft wat vestiging betreft. Ik verwijs terzake naar de Duitse Länder die daar wel bevoegdheid hebben. Naar aanleiding van een discussie over de Bosniërs in Duitsland stel ik vast dat bepaalde Länder maatregelen kunnen treffen en wij niet. Ik denk dat dat één van de problemen is waar we in de toekomst zullen voor staan. Nu kan ik enkel mijn hoop uitspreken op een goede discussie dienaangaande.

In het ergste geval zou een bepaalde categorie mensen zich kunnen gefrustreerd voelen omdat de stormram over ons heen walst. Dit wil ik vermijden. Ik herinner me dat de minister van Buitenlandse Zaken in de leeszaal nog tegen me zei : dit is een gevaarlijke materie, er kan van alles uit voortvloeien. Ik geef hem daarin gelijk.

De voorzitter : De heer Vandebussche heeft het woord.

De heer Michiel Vandebussche : Ik sluit me aan bij de opmerking dat we deze problematiek niet te defensief mogen bekijken. Het volgende moet me nog van het hart.

Het Vlaams Parlement heeft de toepassing van de Europese richtlijn gevraagd voor een grote concentratie van Europese niet-Belgen. Ik wil ter informatie toch meedelen dat wij deze stelling in de Brusselse Hoofdstedelijke Raad als Vlamingen unaniem niet hebben gevolgd. We vonden het te gek dat we als Europese hoofdstad – of would-be Europese hoofdstad – het slechte voorbeeld zouden geven.

De minister-president heeft net op de cijfers gewezen. In de Vlaamse Rand zouden er maximaal twee à drie gemeenten zijn, in Brussel één gemeente, waar meer dan 20 percent niet-Belgische Europeanen wonen. Daarvoor een uitzondering vragen lijkt ons weinig zinvol. Ik geef deze kritiek a posteriori. Ik was geen lid van het Vlaams Parlement op het ogenblik dat dit werd goedgekeurd. De cijfers waren toen overigens nog niet bekend. Pas nadien heeft men vastgesteld dat het om maximaal drie gemeenten gaat.

Ik vind andere elementen in de motie zeer positief. De koppeling tussen stemrecht en bijdrage aan de gemeenschap via belastingen vind ik redelijk. Het voorbehouden van bepaalde functies voor Belgen lijkt me ook verdedigbaar. Ik begrijp het probleem van de taalkennis, maar ik heb geen zicht op een eventuele oplossing. Ik neem aan dat de zeer verstandige mensen die deze motie opstelden ook kunnen zorgen voor de uitvoering ervan. Ik vermoed dat ze zich daarbij onder andere zullen buigen over de vraag hoe men de taalkennis kan meten. Welk soort Nederlands moet men kennen ? Ik kan u verzekeren dat een aantal Vlaamse burgemeesters en schepenen bij hun openbaar optreden onverstaanbaar spreken. Wanneer zij op televisie komen, moet hun tekst worden ondertiteld omdat zij dialect spreken. Ze kennen alleen hun dialect. Moet men die mensen uitsluiten van stemrecht ? Moet men kunnen lezen en schrijven om als verkorene een mandaat in de gemeenteraad op te nemen ? Dit lijken mij delicate punten, want ze raken aan de grondvesten van de democratie. Ik begrijp wel de achtergrond van de aanbevelingen en moties die in het Vlaams Parlement werden aangebracht.

Ik heb nog een vraag. Artikel 8 van de Grondwet moet ook worden herzien inzake de toepassing van de Europese richtlijnen. Acht u het mogelijk dat de wijziging van artikel 8 kan leiden tot stemrecht voor inwoners van niet-EU-landen ?

De voorzitter : Ik wil hier iets aan toevoegen. Mag men voor het bekomen van het stemrecht niet enige inspanning vragen aan degenen die onze

Voorzitter

nationaliteit niet hebben ? Hoe dat concreet moet worden vertaald, kan ik vandaag niet zeggen. Ik begrijp wat u bedoelt, mijnheer Vandenbussche, wanneer u het heeft over echte Belgen wiens uitspraken moeten worden ondertiteld. Dat is echter geen argument om de integratie niet te koppelen aan bepaalde verplichtingen.

De heer Michiel Vandenbussche : Wilt u dan een taalexamen invoeren ?

De voorzitter : Moet het een taalexamen worden ? Men heeft ook gezegd : de taalwetgeving blijft ongewijzigd ook al nemen er vreemdelingen in dat gebied deel aan de stemverrichtingen. Ik wil dit meegeven als bedenking.

Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Ik geloof, mijnheer Van Vaerenbergh, dat u geen nader antwoord verwacht. De ingebrekestelling is gebeurd. De federale regering moet nu reageren.

Mijnheer Vandenbussche, in verband met de grondwetswijziging is er een stelling die zegt dat de Europese richtlijnen afdwingbaar zijn en dus geen grondwetswijziging behoeven. Ten tweede, het is nergens bepaald dat het stemrecht verder zou reiken dan de EU-onderdanen. De Europese richtlijn heeft betrekking op de EU-onderdanen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

[...]

– *De vergadering wordt gesloten om 17.30 uur.*
